

REGIONALE
post-HBO OPLEIDING

VERPLEEGKUNDIGE

in de praktijkopleiding tot

MGZ Verpleegkundige

Complexe Zorg

(VG)

(VCZ-VG)

Leergang Verpleegkundige Complexe Zorg (VG)

Als mbo- of hbo-opgeleid verpleegkundige wil je je verder specialiseren in de verpleegkundig complexe zorg in het zorgdomein Gehandicaptenzorg. Jij kunt straks zorg- en praktijktaken voorbereiden (voorzorg), (deels) zelf ter hand nemen (uitvoerende zorg) en/of vanuit overdracht overnemen (nazorg) van de arts én/of Verpleegkundig Specialist/Physician Assistant. Om zo in goede samenspraak - interprofessioneel - MGZ-specifieke complexe zorg- en praktijktaken uit te kunnen blijven oefenen.

De MGZ verpleegkundige Complexe Zorg verleent als (regie-)verpleegkundige of als (regie-)ondersteunende verpleegkundige zelfstandig complexe verpleegkundige zorg vanuit het 'Stepped Care Model' en/of draagt zorg voor begeleiding van collegae verpleegkundige (zorg)professionals en/of (groeps)begeleiders dan wel de zorgteams. De MGZ verpleegkundige Complexe Zorg doet dat door het toepassen van klinisch redeneren en signaleren op basis van gedegen wetenschappelijke en verpleegkundige vakkennis en met ruime praktische ervaring. Diens onderzoekend vermogen uit zich in een kritische blik op de wereld waarin het onderzoeken en oplossen van complexe zorg- en praktijkvraagstukken onderdeel zijn van het dagelijks handelen. Het resultaat hiervan heeft impact in de verpleegkundige beroepspraktijk evenals het bredere interprofessionele beroepsdomein (MGZ-functie). Met als effect een grotere waarborg van continuïteit in de beschikbaarheid van de MGZ-functie.

Ben jij nieuwsgierig naar de persoon achter de cliënt, zoek je naar antwoorden op complexe zorg- en/of praktijkvraagstukken en stimuleer je diens eigen regie en/of de regie van begeleiders of zorgteams zo mogelijk?

Volg dan de 'regionale' post-HBO opleiding MGZ Verpleegkundige Complexe Zorg (VG).

Voor wie

De post-Hbo leergang is bedoeld voor de doelgroep van mbo- en hbo-opgeleide verpleegkundigen (**BIG-registratie als vooropleidingseis**) werkzaam binnen de het zorgdomein Gehandicaptenzorg die zich binnen hun verpleegkundige vakgebied verder willen specialiseren en zich in Complexe Zorg willen verbreden en verdiepen.

Leergang MGZ Verpleegkundige Complexe Zorg (GHZ)

Het leerprogramma van de post HBO leergang is gebaseerd op de landelijke kaders van de MGZ-functie met het [beroepsprofiel Verpleegkundige](#) (jaartal) en het [landelijk opleidingsprofiel](#) (jaartal) als onderlegger.

Centraal in leerprogramma staan **EPA's, Entrustable Professional Activity's**. Een EPA is een specifieke beroepsactiviteit of taak die aan een VCZ-GZ (Verpleegkundige in opleiding voor Complexe Zorg- en Praktijk-taken) wordt toevertrouwd, nadat is vastgesteld dat de VCZ-GZ in opleiding deze activiteit beheerst.

De 5 kern EPA's staan centraal praktijkgerichte leerprogramma:

- **EPA 1:** LZ-GER-1Zorgdragen voor de gerontologische zorgvrager binnen de context van de gehandicapte zorg;
- **EPA 2:** LZ-GER-2 Zorgdragen voor de geriatrische zorgvrager binnen de context van de gehandicapte zorg;
- **EPA 3:** LZ-GER-3 Zorgdragen voor de psychogeriatrische en de gerontopsychiatrische zorgvrager binnen de context van de gehandicapte zorg;
- **EPA 4:** AZ-F0-3 Laag complexe zorg verlenen aan een zorgvrager in de acute setting binnen de context van de gehandicapte zorg;
- **EPA 5:** AZ-ACH-2 logistiek en organiseren van de hulpverlening binnen de context van de gehandicapte zorg;

Deze vijf kern EPA's worden in het individuele en regionale praktijkleerplan uitgewerkt naar patiëntprobleem/syndroom, diagnose, doelgroep en onderwerp.

Per semester wordt er in de praktijk en tijdens cursorisch/vanuit praktijkgestuurd onderwijs middels **casuïstiekleren gewerkt aan de EPA's**.

Toetsing

Als pijler van toetsing bij de post-HBO leergang worden een aantal aspecten van programmatisch **praktijktoetsen/leeropbrengsten** gehanteerd.

Zo zijn praktijktoetsen groter geworden en minder in aantal, en zijn de praktijktoetsen/leeropbrengsten een (afgeleide van een) beroepsproduct.

Voorbeelden hiervan zijn het toetsen door middel van casuïstiek en het toetsen van praktische vaardigheden door de inzet van digitale en fysieke simulatiepatiënten.

Toetsing wordt zowel gebruikt voor het stimuleren van de competentieontwikkeling, als voor het nemen van beslissingen over bekwaamheid en voortgang.

Leerplanschema

Module	Triage		Module	psychiatrische & gehandicapten zorg
onderwerpen	inzicht krijgen in triage , praktische toepassingen communicatie vaardighedenethische overwegingen, zelf reflectie en feedback, introductie klinisch redeneren		onderwerpen	Psychiatrie/psychische aandoeningen Ziektebeelden o.a. Epilepsie Acuut handele, levelsloop & ouderenzorg Psycho-Pharmica,Preventie
duur begeleiding	18 uur		duur begeleiding	18 uur
duur onbegeleid	27 uur		duur onbegeleid	27 uur
Module	Orthopedagogiek		Module	Professionele communicatie
onderwerpen	Ontwikkelingsstoornissen, Slapen, voeding Autisme en ADHD,Angst en stemmingsstoornissen Verslavingen kind & Jeugd, methodieken Agressie, psychotische en gedragsstoornissen		onderwerpen	Verbale en non-verbale communicatie Effectieve gesprekstechnieken,Gesprekken leiden „Gesprekstechnieken bij weerstand, preventie Non-directieve en directieve gespreksvoering . Organisatieoverstijgend denken.
duur begeleiding	18 uur		duur begeleiding	18 uur
duur onbegeleid	27 uur		duur onbegeleid	27 uur
Module	Klinisch redeneren		Module	Menskracht
onderwerpen	proactive nursing, klinisch, Oriëntatie op de situatie klinisch beeld,Klinische probleemstelling,Aanvullend klinisch onderzoek,Klinisch beleid,Klinisch verloop		onderwerpen	5 Q principe, daarnaast communicatie, confrontatie,Fysieke en mentale kracht,time management,Kritisch denken,Integriteit
duur begeleiding	18 uur		duur begeleiding	18 uur
duur onbegeleid	27 uur		duur onbegeleid	27 uur

Parallel aan het leerplanschema zal een toetsings- en beoordelingsmatrix worden gehanteerd waarbij examens vanuit **werken met leeropbrengsten** is uiteengezet.

Docententeam

De praktijkdocenten en praktijkbegeleiders van de post HBO leergang MGZ Verpleegkundige Complexe Zorg hebben allen ruime ervaring in het Master- en HBO-onderwijs, in het bijzonder het **praktijkgestuurde onderwijs vanuit casuïstiekleren** tijdens **trainingsbijeenkomsten** en zijn gespecialiseerd verpleegkundige, verpleegkundig specialist, arts, adviseur of onderzoeker. Ook geven gastdocenten als medisch specialisten, artsen en sociale wetenschappers regelmatig masterclasses in de vorm van **expertbijeenkomsten** en/of werkcolleges in de vorm van **praktijkbijeenkomsten**. Samen met de VCZ-VG binnen de context van de gehandicapte zorg opleidingskandidaten diepen zij een actuele praktijkcasus uit. Voor farmacotherapie-onderwijs wordt samengewerkt met de Klinische Farmacologie en met ervaren Apothekers.

Open Dag Vraag- en Praktijkgestuurd onderwijs

Zaterdag ...juni | 10.00 tot 14.00 uur (**definitieve datum volgt**)

NCOI Opleidingen – onderdeel Complexe Zorg

Thema: PRAKTIJKLEREN – carrousel - met DEMO casuïstiekleren

Praktische informatie post HBO leergang VCZ-VG

(MGZ Verpleegkundige Complexe Zorg – VG)

Start **oktober 2024**

Eerste lesdag: maandag 7 oktober 2024 p.m.

Lesblok: 1^e leermodule VCZ-VG: in week 41 (**maandag 7 oktober 2024 p.m.**)

Lesblok: 2^e leermodule VCZ-VG (n.n.t.b.)

Lesblok: 3^e leermodule VCZ-VG (n.n.t.b.)

Lesblok: 4^e leermodule VCZ-VG (n.n.t.b.)

Lesblok: 5^e leermodule VCZ-VG (n.n.t.b.)

Lesblok: 6^e leermodule VCZ-VG (n.n.t.b.)

Introductiedag: maandag 23 september 2024 p.m.

(definitieve data volgen)

Duur opleiding

9-15 maanden

Titel

MGZ-Verpleegkundige

Accreditatie

De (pilot) post-HBO leergang doorloopt een accreditatie-traject om vanuit het CZO geaccrediteerd te worden als CZO-erkende verpleegkundige specialisatie.

Lesgelden 2024-2025

In 2024 is er sprake van een proef opleidingsjaar (pilot) met bijbehorende aanpassing van de opleidingskosten. In deze proefperiode bedragen de kosten van deze post-HBO leergang : **€ 5997,- excl. boekengeld en overige kosten.**

Vanaf 2025 bedragen de opleidingskosten: 6.997,- excl. boekengeld en overige kosten (landelijk normbedrag NCOI-Opleidingen CZO).

Start opleidingsjaar 2024 / 2025

Lesgeld 2024*	Lesgeld 2025*
Open inschrijving: € 6.997,-	Open inschrijving: € 7.997,-
Incompany/regio: € 5.997,-	Incompany/regio: € 6.997,-

*regionale staffelkorting nog te verwerken

Overige kosten

Boeken: circa € 750 (gedurende het gehele leertraject).

Aanvullende studiekosten

In aanvulling op het leertraject bestaat de mogelijkheid om gelijktijdig met en/of na afronding van het leertraject extra leermodules te volgen. Het betreft dan superspecialisaties gekoppeld aan specifieke rollen/taken als gespecialiseerd verpleegkundige. Daarbij zijn de volgende expertmodules voor als keuzeoptie beschikbaar:

- Leermodule **Praktijkverpleegkundige** (Praktijkdocent/-opleider/-begeleider/-coach)
- Leermodule **Praktijkondersteuner** (Behandelfunctie)
- Leermodule **Kwaliteitsverpleegkundige** (Kwaliteit van bestaan/zorg)
- Leermodule **Netwerkverpleegkundige** (Regio/Gebied/Netwerk)
- Leermodule **Instellings-/Locatieverpleegkundige** (Afdelingen/Teams)
- Leermodule **Onderzoeksverpleegkundige** (Actie-onderzoek)

Kerncurriculum met expertmodules

Instellingsverpleegkundige	Praktijkverpleegkundige	Regieverpleegkundige
Kwaliteitsverpleegkundige	MGZ-verpleegkundige Complexe Domein Zorg	Netwerkverpleegkundige
Onderzoeksverpleegkundige	Praktijkondersteuner	Gebiedsverpleegkundige

Geschikte laptop

Een goede laptop is onmisbaar om goed onderwijs te volgen. We verwachten dan ook dat je in het bezit bent van een laptop waarop je kunt werken met de programma's die je nodig hebt voor je opleiding.

Waar moet een geschikte laptop aan voldoen?

[Bekijk de specificaties](#)

Attributen

Naast boeken en een geschikte laptop heb je een '**learning App**' tot je beschikking. Deze '**learning App**' geeft toegang tot het digitale Praktijkwerkboek Casuïstiek en de leerstof en aanvullende digitale leermiddelen.

Meer informatie?

[Bekijk het uitgebreide leerplanschema \(volgt\)](#)

[Lees de gids voor praktijkopleiders, -docenten en -begeleiders \(volgt\)](#)

Meer over PRAKTIJKLEREN

En wil je meer weten over wat Casuïstiekleren precies is?

[Ontdek wat praktijkleren - casuïstiekleren voor je kan betekenen \(volgt\)](#)

Contact

Contactpersoon **NCOI Opleidingen**: Annemarie van Helvoort (teamleider)

E-mail: avanhelvoort@ncoi.nl

Telefoon: 06-83660995

MGZ-verpleegkundige Complexe Zorg

Brochure post-hbo leergang

MGZ-VG Samen en Anders

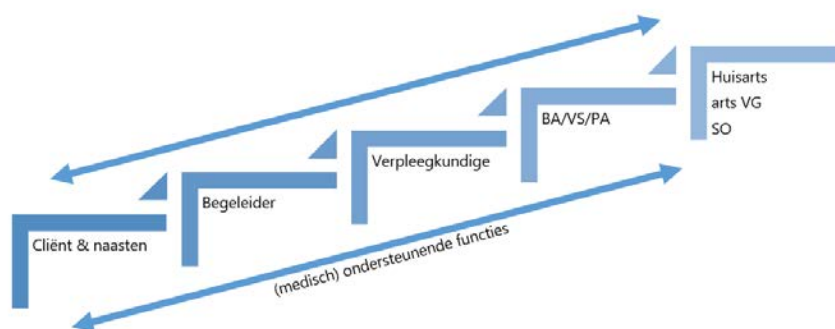
Oktober 2023

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
Post-HBO MGZ-verpleegkundige Complexe Zorg	2
2. Leermodules	3
2.1 Leermodule Triage;	3
2.2 Leermodule Orthopedagogiek & Pedagogiek;	3
2.3 Leermodule Psychiatrie & Gehandicaptenzorg;.....	3
2.4 Leermodule Professionele communicatie;.....	4
2.5 Leermodule Klinische Redeneren;	4
2.6 Leermodule Menskracht;.....	4
3. Praktijkgestuurd leren.....	5
3.1 Praktijkgestuurd leren kenmerkt zich door de volgende principes:	5
4. Opzet MGZ-leerprogramma Verpleegkundige Complexe Zorg.....	6
4.1 Instroom eisen:.....	6
4.2 Duur van de opleiding:	6
4.3 Kosten van de opleiding:.....	6
5. Pilot leerprogramma MGZ Verpleegkundige Complexe Zorg:	6
5.1 MGZ Verpleegkundige Zorg:	6
5.2 Vakverdieping en specialisatie MGZ Verpleegkundige Complexe Zorg:	6
5.3 Begeleidingsschil MGZ Verpleegkundige Zorg:.....	7
5.4 Train-de-Trainer MGZ Verpleegkundige Zorg:.....	7
5.5 MGZ leerprogramma:.....	7
6. Rollen gedurende de opleiding:.....	8
7. Praktijkbeoordelingen	9
8. Opleidingsdoelen.....	13

1. Inleiding

Als onderdeel van de actielijn Regionaal Opleiden binnen het programma MGZ-VG Samen en Anders is een MGZ-leerprogramma ontworpen om bestuurders, management en zorgprofessionals in de gehandicaptenzorg een diepgaander inzicht te geven in het belang en de meerwaarde van regionaal opleiden in relatie tot de medisch-generalistische zorg, met een specifieke focus op de Gehandicaptenzorg. Het 'Stepped Care' model heeft daarbij als onderlegger gediend zoals ook beschreven in het MGZ-visiedocument en de visienota MGZ-functie in toekomstperspectief.

De actielijn Regionaal Opleiden heeft in eerste instantie de focus gelegd op de 'Stepped Care' treden Begeleider, Verpleegkundige, VS/PA en arts VG. Met daarnaast heel bewust ook de keuze om de ondersteunende functies (medisch secretariaten, doktersassistenten, VIG'ers) ook direct mee te nemen in het vormgeven van opleiden, leren en ontwikkelen van zorgprofessionals. Het MGZ-leerprogramma in de vorm van 'pilot' leerroutes is vooralsnog de resultante. Door het uitproberen van de leerroutes en het aanscherpen van de leereenheden en de leermodules kan het MGZ-leerprogramma zich ontwikkelen tot een vast onderdeel van de samenwerkende regio's.

Post-HBO MGZ-verpleegkundige Complexe Zorg

(Verpleegkundige complexe Gehandicaptenzorg (Ouderenzorg of Huisartsenzorg))

De post-HBO leergang MGZ verpleegkundige Zorg is een opleiding die verpleegkundigen opleidt tot een gespecialiseerde verpleegkundige complexe Gehandicaptenzorg (Ouderenzorg of Huisartsenzorg). Het betreft hier een nieuwe functie om hoog complexe zorg te verlenen passend bij het beroepscompetentie niveau. Denk hierbij aan patiënten/-cliënten met meerdere (chronische) aandoeningen, ouderenzorg, oncologische en palliatieve zorg in de context van gehandicaptenzorg. De MGZ-verpleegkundige zal (deels) zelfstandig deze zorg voor cliënten organiseren en uitvoeren op locatie of bij patiënten/cliënten thuis. In de opleiding wordt een modulair leerprogramma aangeboden waarin triage, specialistische gehandicaptenzorg, orthopedagogiek, klinisch redeneren, (inter)professionele communicatie en menskracht centraal staan.

Het hoofddoel van de post-HBO leergang is om je te leren hoe je goede en passende maar bovenal integrale zorg op maat kunt leveren aan cliënten in complexe(re) situaties.

Gezond zijn, welzijn en menszijn staan hierbij centraal en krijgen in samenhang aandacht van de MGZ-verpleegkundige en collegae zorgprofessionals. Ook functie-overstijgend werken neemt een belangrijke plaats in binnen deze leergang, zodat men naar het grotere geheel leert kijken. Waarbij positieve gezondheid nadrukkelijk voorop staat.

2. Leermodules

De opleiding tot gespecialiseerd verpleegkundige complexe Gehandicaptenzorg is volledig modulair opgebouwd waarbij iedere leermodule bestaat uit 6 leereenheden van drie uur. In totaal wordt er 108 uur aan praktijkgestuurd (theorie)onderwijs verzorgd waarbij theorie-bestanddelen middels casuïstiek-leren, praktijkgerichte oefeningen en professionele reflecties op een praktijkgestuurde wijze worden gedoceerd met praktijkdocenten vanuit de (deelnemende) samenwerkende zorgorganisaties binnen het programma MGZ-VG Samen-en-Anders. Het 'stepped care model' dient als onderlegger bij de uitwerkingen en casuïstiek bespreking in de leermodules.

2.1 Leermodule Triage;

- Inzicht krijgen in triage
- Praktische toepassingen
- Communicatieve vaardigheden
- Ethische overwegingen,
- Zelfreflectie en feedback,
- Introductie klinisch redeneren

2.2 Leermodule Orthopedagogiek & Pedagogiek;

- Ontwikkelingsstoornissen, Slapen, voeding
- Autisme en ADHD,
- Verslavingen, Kind & Jeugd, Methodieken
- Agressie, psychotische en gedragsstoornissen

2.3 Leermodule Psychiatrie & Gehandicaptenzorg;

- Psychiatrie/psychische aandoeningen
- Ziektebeelden o.a. Epilepsie
- Angst en stemmingsstoornissen
- Acute zorg/acuut handelen (crisisopvang)
- Psychofarmaca
- Preventie

2.4 Leermodule Professionele communicatie;

- Verbale en non-verbale communicatie
- Effectieve gesprekstechnieken/gesprekken leiden
- Gesprekstechnieken bij weerstand, preventie
- Non-directieve en directieve gespreksvoering
- Organisatie overstijgend denken
- Op individueel en groepsniveau

2.5 Leermodule Klinische Redeneren;

- Proactive nursing,
- Klinische oriëntatie op de situatie
- Klinische probleemstelling,
- Klinisch beleid
- Klinisch verloop

2.6 Leermodule Menskracht;

- 5 Q principes (IQ, EQ, PHQ, SQ XQ)
- Communicatie,
- Confrontatie (fysiek-sociaal-mentaal-spiritueel)
- Kritisch denken
- Integriteit

Klinisch redeneren zal als een rode draad door de leermodules heen blijven lopen met aandacht voor accenten in de verschillende levensfasen.

Op verzoek van het praktijkveld komt er een keuzemodule Geriatrische Zorgvragers. Bij elk van de leermodules is een casuïstieklijst voorhanden waarmee vakinhoudelijke verbreding en specialistische verdieping gewaarborgd is.

De principes van casuïstiekleren binnen complexe zorg staan hierbij centraal.

3. Praktijkgestuurd leren

Bij het ontwikkelen van de leerstof staat praktijkgestuurd leren als het centrale ontwerpprincipe in alles voorop en is de werkpraktijk erg belangrijk voor deze vervolgopleidingen en specialisaties. Op deze manier wordt de theorie vanuit praktijksituaties onlosmakelijk aan elkaar gekoppeld. En daarmee is het mogelijk om het leerrendement aanzienlijk te vergroten c.q. te optimaliseren.

Tenslotte wordt in deze opleiding (met het parallelle leertraject train-de-trainer) de inzet van (interne) praktijkdocenten gewaarborgd en door anders begeleiden in de praktijk (met het leertraject Begeleidingsstil) tevens de mogelijkheid gecreëerd om de begeleidingsdruk te verlagen.

3.1 Praktijkgestuurd leren kenmerkt zich door de volgende principes:

De context van de praktijk is leidend voor de lerende. De opdrachten, oefeningen en reflecties in de leermodules zijn praktijkgericht en zorgen ervoor dat de student direct de link gaat leggen tussen het theorie-onderwijs en de praktijksituaties.

De cyclus van doen en leren stelt de student in staat om zich te ontwikkelen tot een volwaardige 'MGZ' professional. De verdieping van de kennis en kunde in de opleiding ligt bij "het doen" binnen steeds complexere praktijksituaties en –contexten.

Ook reflectie op het geleerde in de theorie en relevantie voor de praktijk laat de leerstof beter bekliven.

En begeleiding en permanente feed-up, feedback, feed-forward bij het leren in zowel het theorie-onderwijsdeel als het praktijk-onderwijsdeel zorgt voor een nog hoger leerrendement; De toetsing en beoordeling gaat over praktijk casuïstiek om zo in en vanuit de praktijk te leren en om aldaar het leren te verzilveren.

4. MGZ-leerprogramma Verpleegkundige Complexe Zorg:

4.1 Instroom eisen:

MBO-V/HBO-V, actuele BIG-registratie

4.2 Duur van de opleiding:

12 maanden

4.3 Kosten van de opleiding:

De opleidingskosten bedragen € 4995,- (vrij van BTW) incl. eindexamen en een herexamenkans. Ook is de toegang tot leercontent in de digitale leeromgeving, tot MGZ-gamification en tot diverse Microlearnings en E-learnings. Vakliteratuur dient zelf te worden aangeschaft (o.b.v. verplichte en facultatieve literatuurlijst)

5. Pilot MGZ Verpleegkundige Complexe Zorg:

5.1 MGZ Verpleegkundige Zorg:

De post-HBO opleiding tot MGZ-verpleegkundige Complexe Zorg maakt onderdeel uit van het leerprogramma MGZ en biedt een uitgebreid curriculum dat aansluit bij de behoeften van zorgprofessionals in de gehandicaptenzorg, de ouderenzorg en de huisartsenzorg (met praktijkcasuïstiek op maat passend bij de beroeps- en werkcontext van de student.

5.2 Vakverdieping en specialisatie MGZ Verpleegkundige Complexe Zorg:

Het leerprogramma is enerzijds opgebouwd uit een beroeps- en functiegericht MGZ-leertraject gecombineerd met een leertraject Begeleidingsschil voor werk- en praktijkbegeleiders en een leertraject Train-de-Trainer voor praktijkdocenten.

5.3 Begeleidingsschil MGZ Verpleegkundige Zorg:

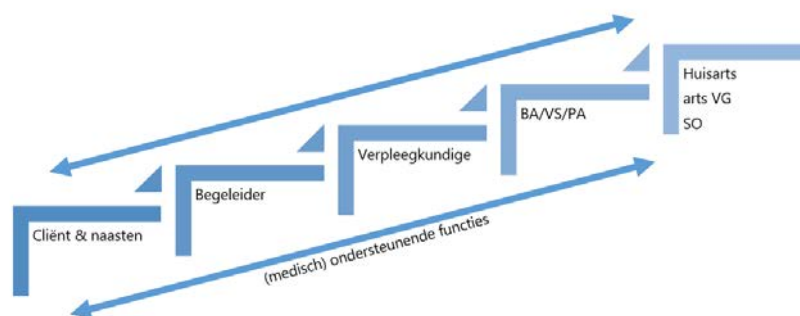
Parallel aan het inhoudelijke leertraject loopt een leertraject in de deelnemende zorgorganisaties rond de uitvoering van de begeleiding in de werk- en beroepspraktijk.

5.4 Train-de-Trainer MGZ Verpleegkundige Zorg:

Met een leertraject Train-de-Trainer voor praktijkdocenten is het leerprogramma compleet. De opleiding is praktijkgericht en wordt gegeven door ervaren praktijkdocenten uit het werkveld. Na afronding van de opleiding ben je in staat om op een professionele manier samen met de MGZ-functie(familie) invulling te geven aan het zorgaanbod bij complexe zorgvragen. Door zorgtaken uit te voeren waarmee een waardevolle bijdrage kan worden geleverd aan regie van de zorg voor cliënten met complexe zorgvragen.

5.5 MGZ leerprogramma:

Als onderdeel van de actielijn Regionaal Opleiden binnen het programma MGZ-VG Samen en Anders is een MGZ-leerprogramma ontworpen om bestuurders, management en zorgprofessionals in de gehandicaptenzorg een diepgaander inzicht te geven in het belang en de meerwaarde van regionaal opleiden in relatie tot de medisch-generalistische zorg, met een specifieke focus op de Gehandicaptenzorg. Het 'Stepped Care' model heeft daarbij als onderlegger gediend zoals ook beschreven in het MGZ-visiedocument en de visienota MGZ-functie in toekomstperspectief.

De actielijn Regionaal Opleiden heeft in eerste instantie de focus gelegd op de 'Stepped Care' treden Begeleider, Verpleegkundige, VS/PA en arts VG. Met daarnaast heel bewust ook de keuze om de ondersteunende functies (medisch secretariaten, doktersassistenten, VIG'ers) ook direct mee te nemen in het vormgeven van opleiden, leren en ontwikkelen van zorgprofessionals. Het MGZ-leerprogramma in de vorm van 'pilot' leerroutes is vooralsnog de resultante. Door het uitproberen van de leerroutes en het aanscherpen van de leereenheden en de leermodules kan het MGZ-leerprogramma zich ontwikkelen tot een vast onderdeel van de samenwerkende regio's.

6. Rollen gedurende de opleiding:

De student is Zelfcoach

De student is verantwoordelijk voor zijn eigen leerproces en professionaliteit. Dit betekent dat hij zelf het initiatief neemt bij het plannen van de praktijktoetsen en de praktijkbeoordelingen. De student zorgt ervoor dat er voor hem een passend leerklimaat ontstaat. Dit kan hij doen door feedback te vragen en zelf op zoek te gaan naar oplossingen bij nieuwe of onbekende situaties. Daarnaast stelt hij een plan op hoe hij zijn opleiding wil gaan vormgeven met daarin de gestelde leerdoelen. Samen met de praktijk-opleider kijkt hij naar de haalbaarheid van deze doelen. Door onder andere zelfreflectie, vragen naar het waarom en verdiepende vragen stellen vergroot de student zijn zelf-sturend vermogen. Uiteindelijk ontpopt de student zich tot een professional, door actief met zijn opleiding bezig te zijn en daarbij eigenaarschap en verantwoordelijkheid te nemen over zijn eigen professionaliteit. De student vraagt zelf actief naar demonstratie en/ of instructie, plant zijn eigen werkafspraken en geeft tijdig aan als er knelpunten ontstaan.

De werkbegeleider is de Praktijkcoach

De werkbegeleider draagt bij aan een passend leerklimaat voor de student in de werkomgeving. De werkbegeleider geeft feedback om werkzaamheden/handelingen die een student uitvoert. Waar nodig zal de werkbegeleider instructie geven en kritische vragen stellen om de student te prikkelen tot zelfsturing. De werkbegeleider draagt zorg voor objectieve feedback tevens als basis in praktijk-beoordelingsgesprekken die de student met de praktijkopleider voert. Ook kan de werkbegeleider in overleg met de student en de praktijkopleider de student begeleiden en beoordelen bij en KBS-toets. De werkbegeleider zal zijn begeleiding afstemmen op de vraag van de student en student stimuleren om zelf na te denken over kleine of grote vraagstukken. De werkbegeleider is een professional die kwaliteit van zorg hoog in het vaandel heeft staan en kritisch naar zichzelf kijkt.

De praktijkopleider/opleidingscoördinator is de Leer-werkcoach:

De praktijkopleider begeleidt het leerproces van de student. Samen met de student plant hij de route van de beoordeling van de praktijktoetsen en beoordeelt hij de professionaliteit van de student in de verschillende fases van de opleiding. De praktijkopleider heeft ook als taak te waken over een krachtig leerklimaat op de afdeling waar de student werkzaam is en zijn leerdoelen moet behalen. Door randvoorwaarden te scheppen, is de praktijkopleider in staat om het leerklimaat te optimaliseren. Eén van de randvoorwaarden is dat de student op een passende manier wordt begeleid op de werkvloer door een deskundige werkbegeleider. Uiteraard kijkt de praktijkopleider ook kritisch naar zijn eigen handelen en zorgt dat hij zich ook blijft ontwikkelen. De praktijkopleider richt zich op de zelfsturing van de student. Hij geeft de student tips en tricks waardoor deze zijn einddoelen kan behalen of verbeteren.

7. Praktijkbeoordelingen

In dit deel beschrijven we alle beoordelingen voor de praktijk die worden gehanteerd in de opleiding tot MGZ-verpleegkundige Complexe Gehandicaptenzorg. Deze dienen als leidraad voor studenten, praktijkopleiders, werkbegeleiders, en praktijkdocenten. Dit document is richtinggevend voor feedback aan en beoordelingen van studenten. Het staat zorgorganisaties vrij om in overleg met het NCOI op bepaalde punten af te wijken van het advies. Elke beoordeling kent een korte beschrijving. De toetscriteria in de verschillende beoordelingen, zijn afgeleid van de competenties en indicatoren uit het toetsplan, zoals vastgesteld door het NCOI. Onderwerpen als herkansingen, beoordelingsbevoegdheid zijn vastgelegd/geregeld in de Onderwijs- en Examenregeling (OER).

N.B. Daar waar in dit document wordt gesproken over 'cliënt' kan ook 'cliëntsysteem', 'patiënt' of 'patiëntsysteem' worden gelezen. Overal waar hij/zijn staat kan ook zij/haar gelezen worden.

Beoordelingstabel

De beoordelingstabel geeft inzicht in welke praktijkbeoordeling op welk moment van de opleiding dient te worden afgenomen. Een uitleg over de verschillende beoordelingen volgt daarna.

Beoordeling	Wie	Wanneer
KBS toetsen	PO/WB	11 x
360 graden feedback	Zie instructie	Na 20wk & na 30wk
Voortgang alle competenties praktijk	PO	Na 20wk & na 40wk
Geschiktheidsbeoordeling praktijk	PO	Na 12 maanden

Tabel 1 - Beoordelingstabel

Termijnen zijn gebaseerd op duur van een aaneengesloten opleidingstraject met een looptijd van 12 maanden. Voor opleidingskandidaten die versnellen of vertragen geldt een op maat gemaakte opleidingsperiode.

Doel van de praktijkbeoordelingen

Er zijn twee soorten praktijkbeoordelingen van toepassing: ontwikkelingsgerichte en selectieve benadering. De ontwikkelingsgerichte praktijkbeoordelingen zijn bedoeld om de student inzicht te geven in zijn competentieontwikkeling, om zo zicht te krijgen op dat wat goed gaat en dat waar de student zich nog verder in dient te ontwikkelen. Deze praktijkbeoordelingen vinden in principe aan het einde van elke (leer)fase (veelal gekoppeld aan een leermodule) plaats. Het is de bedoeling dat de student de praktijkbeoordelingen ziet als een mogelijkheid om feedback te genereren over zijn handelen in de praktijk.

Het is dus niet noodzakelijk dat de toets foutloos wordt uitgevoerd; het gaat om de oefening en het ontvangen en verwerken van de feedback op het eigen handelen vanuit praktijksituaties en specifieke leercontexten.

De selectieve toetsen (beoordelingen) hebben als doel om een (geschiktheids-) beoordeling te geven over de voortgang van de student. Deze vinden plaats na het eerste half jaar (6e maand) en aan het einde van het opleidingsjaar (12e maand) van de opleiding.

Bij onvoldoende resultaat zijn hier consequenties aan verbonden: er kan zo nodig een (verlengd) beoordelingstraject (van drie maanden) worden ingesteld door de praktijk-opleider. Meer informatie hierover is te vinden in de Onderwijs en Examenregeling (OER).

Zelfbeoordeling

Zelfbeoordeling wil zeggen dat je kritisch naar je eigen handelen kunt kijken. Studenten leren in deze praktijkgestuurde opleiding door zelfbeoordeling beter reflecteren en ze ontwikkelen een kritische houding. Belangrijk bij zelfbeoordeling is bewustwording van het eigen 'beroepsmatige' handelen. Hierop wordt nadrukkelijk ingezet in leermodules om continue te blijven ontwikkelen.

Positief effect van zelfbeoordeling is dat studenten leren meer verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen werk. Ook kan zelfbeoordeling leiden tot hogere scores op toetsen en een verbetering van het gestructureerd werken.

Aandachtspunt is dat studenten begeleid wordt het nut ervan in te zien en te voorkomen dat het (te) tijdrovend is.

Ook vinden studenten het in het begin vaak nog moeilijk zichzelf te beoordelen. Bij zelfbeoordeling spelen het zelfvertrouwen, het zelfbewustzijn en het zelfbeeld een rol.

Voorbeeld 360-graden feedback-formulier

360 feedback formulier'		
Naam student		
Naam collega		
Functie collega		
Datum '360 Feedback'		
Competentiegebied	Competentie	Ontwikkelergerichte feedback
Samenwerking	Stemt zijn handelen af met andere disciplines	Kies item
	Participeert actief in teamoverleg	Kies item
	Geeft advies en feedback aan collega's	Kies item
	Neemt verantwoordelijkheid voor de continuïteit van de zorg voor de patient	Kies item
Organisatie	Geeft functionele aanwijzingen aan andere disciplines	Kies item
	Maakt transparante werkafspraken	Kies item
Professionaliteit	Behoudt een juiste balans tussen betrokkenheid en distantie	Kies item
	Maakt eigen persoonlijke en professionele handelen bespreekbaar	Kies item
	Kent de grenzen van zijn eigen professionele mogelijkheden	Kies item
	Reflecteert op eigen functioneren	Kies item
Feedback		
Wat gaat er goed		
Wat kan er beter		

Handelwijze bij onvoldoende resultaat praktijk en/of theorie

Tijdens de opleiding zijn er verschillende momenten dat de student beoordeeld wordt. Niet alle momenten zullen altijd met een onvoldoende worden afgesloten en in die gevallen is het goed om te weten hoe men moet handelen.

Onvoldoende eindbeoordeling van de praktijk

De student krijgt definitief een onvoldoende van een bepaalde fase als hij/zij op alle punten van de eindbeoordeling niet voldoet aan de einddoelen van een bepaalde fase. In het OER staat beschreven wat de handelswijze is bij een onvoldoende van de praktijk.

Herkansing van een praktijkfase na onvoldoende eindbeoordeling

De student mag de fase, waarvoor hij/zij onvoldoende beoordeeld is, herkansen. In het OER staat beschreven wat de handelswijze is bij herkansingen van de praktijk.

Onvoldoende resultaat theoriedeel

Vanuit het NCOI is gesteld dat de student na een jaar alle modules met een voldoende heeft afgerond. Verlenging van de opleiding kan nodig zijn in het kader van herkansingen.

Stoppen van de opleiding

De student dient te stoppen als deze niet voldoet aan afspraken die in het OER zijn vastgelegde in samenspraak met zorgorganisatie waar de student zijn praktijkopleiding volgt.

Bezwaar aantekenen beslissing praktijk/theorie

In het OER staat beschreven hoe een student bezwaar kan maken tegen een beslissing vanuit de theorie. Vanuit de zorgorganisatie is de bezwaarprocedure beschreven in het Praktijkopleidingsplan van de zorgorganisatie.

8. Opleidingsdoelen

Triage

- Patiënten effectief prioriteren op basis van de ernst van hun aandoening en de urgentie van hun behoeften.
- Geïnformeerde beslissingen nemen onder druk en ervoor zorgen dat patiënten op het juiste moment het juiste zorgniveau ontvangen.

Proactive Nursing

- Een proactieve benadering in de verpleging aannemen, potentiële problemen anticiperen en maatregelen nemen om deze te voorkomen.
- Bedreven in herkennen van vroege tekenen van complicaties en tijdig, efficiënt reageren.

Orthopedagogiek/Pedagogiek

- De principes van orthopedagogiek in de context van gehandicaptenzorg begrijpen.
- Educatieve interventies ontwerpen en implementeren die zijn afgestemd op de unieke behoeften en capaciteiten van patiënten met een handicap.

Psychiatrie in Gehandicaptenzorg

- De kruispunten van psychiatrische aandoeningen en handicap begrijpen en de unieke uitdagingen herkennen die patiënten met comorbiditeiten ondervinden.

Professionele Communicatie

- Effectief en empathisch communiceren met patiënten, hun families en andere zorgprofessionals.
- Vaardigheden ontwikkelen in actief luisteren, feedback geven en complexe medische informatie op een begrijpelijke manier overbrengen.

Klinisch Redeneren

- Het begrijpen en toepassen van de principes van klinisch redeneren in de context van gehandicaptenzorg.
- Effectief patiëntinformatie analyseren, bevindingen samenvatten en passende zorgplannen ontwikkelen.

Menskracht

- Het belang van teamwork en samenwerking in de gehandicaptenzorg begrijpen.
- Effectief taken delegeren, conflicten beheren en ervoor zorgen dat het zorgteam optimaal functioneert.

Gespecialiseerde vaardigheden ontwikkelen in het beoordelen, plannen, verlenen en evalueren van MGZ-verpleegkundige complexe zorgvragen aan individuen met een handicap (zowel psychiatrische als handicapbehoeften).

Module	Triage
Onderwerpen	Inzicht krijgen in triage, praktische toepassingen. Communicatievaardigheden, ethische overwegingen, zelfreflectie en feedback geven, ontvangen en verwerken. Introductie klinisch redeneren.
duur begeleiding	18 uur
duur onbegeleid	27 uur

Module	Orthopedagogiek
Onderwerpen	Ontwikkelingsstoornissen, slapen, voeding. Autisme en ADHD, angst en stemmingsstoornissen. Verslavingen. Agressie, psychotische en gedragsstoornissen.
duur begeleiding	18 uur
duur onbegeleid	27 uur

Module	Psychiatrische & Gehandicapten zorg
Onderwerpen	Psychiatrie/psychische aandoeningen. Ziektebeelden o.a. Epilepsie, Acuuut handelen. Psycho-Pharmaca.
duur begeleiding	18 uur
duur onbegeleid	27 uur
Module	Klinisch redeneren
Onderwerpen	Proactive nursing, klinisch redeneren. Oriëntatie op de situatie klinisch beeld. Klinische probleemstelling. Aanvullend klinisch onderzoek. Klinisch beleid, klinisch verloop, nabeschouwing.
duur begeleiding	18 uur
duur onbegeleid	27 uur

Module	Professionele communicatie
Onderwerpen	Verbale en non-verbale communicatie. Effectieve gesprekstechnieken, gesprekken leiden. Gesprekstechnieken bij weerstand. Non-directieve en directieve gespreksvoering.
duur begeleiding	18 uur
duur onbegeleid	27 uur

Module	Menskracht
Onderwerpen	5 Q-principe, daarnaast communicatie, confrontatie, fysieke en mentale kracht. Timemanagement. Kritisch denken, integriteit.
duur begeleiding	18 uur
duur onbegeleid	27 uur

opleidingsduur 1 jaar

januari		februari		maart		april		september		oktober	
3 uur		3 uur		3 uur		3 uur		3 uur		3 uur	
Dag 1		Dag 4		Dag 7		Dag 10		Dag 13		Dag 16	
3 uur		3 uur		3 uur		3 uur		3 uur		3 uur	
januari		februari		maart		mei		september		oktober	
3 uur		3 uur		3 uur		3 uur		3 uur		3 uur	
Dag 2		Dag 5		Dag 8		Dag 11		Dag 14		Dag 17	
3 uur		3 uur		3 uur		3 uur		3 uur		3 uur	
januari		maart		april		juni		september		november	
3 uur		3 uur		3 uur		3 uur		3 uur		3 uur	
Dag 3		Dag 6		Dag 9		Dag 12		Dag 15		Dag 18	
3 uur		3 uur		3 uur		3 uur		3 uur		3 uur	

Post-Hbo opleiding MGZ verpleegkundige Complexe Zorg

Kerntaken

De gespecialiseerde MGZ verpleegkundige in 'Complexe Zorg' ondersteunt de arts Verstandelijk Gehandicaptenzorg (arts VG), de specialist ouderengeneeskunde (SO) of de huisarts (HA) in de uitvoering van de MGZ-functie. Behalve geprotocolleerde zorg kan de MGZ verpleegkundige Complexe Zorg ook doelgroep-specifieke en protocol-overstijgende zorgtaken uitvoeren zoals zorg voor kwetsbare groepen, complexe zorg en specifieke nazorg. De kern van je zorgtaak is het begeleiden en ondersteunen van cliënten bij het omgaan met (de gevolgen van) hun aandoening en hun beperkingen en het voorkomen van aandoeningen of complicaties. De MGZ-verpleegkundige brengt problematiek in kaart en neemt een deel van de behandeling en begeleiding van cliënten over. Houdt (verpleegkundig) spreekuur, verricht (verpleegkundige) consulten en bevordert de deskundigheid van zorgteams.

Toelatingscriteria

Als men momenteel als verpleegkundige werkzaam is (MBO- of HBO-niveau) in een verstandelijk gehandicaptenzorg organisatie, in een verpleeghuis of in een huisartsenpraktijk, dan kan dit de volgende stap in verpleegkundige carrière zijn. Met de vernieuwde post-hbo opleiding tot MGZ Verpleegkundige Complexe Zorg in het verpleeghuis, de huisartsenpraktijk of in een verstandelijk gehandicaptenzorgorganisatie open je een leer- en loopbaanpad met meerdere toekomstperspectieven en carrièremogelijkheden. In samenwerking met de MGZ-functie waarbij je een volwaardige plaats en zelfstandige positie binnen de MGZ-zorgketen inneemt. Deze volledig praktijkgestuurde post Hbo-opleiding biedt uitgebreide dieptekennis en praktische vaardigheden. In het bijzonder ook voor de toepassing in afdeling overstijgende functies en/of regie-taken binnen het 'stepped care model' al dan niet in combinatie met DigiContact in de regio.

Plaats en positie

Tijdens de praktijkgestuurde opleiding worden verschillende aspecten behandeld die relevant zijn voor het werken aan 'MGZ-verpleegkundige Complexe Zorg binnen sectoren. Je leert onder andere over protocollen, richtlijnen en richtlijn-overstijgende zorgtaken. Klinisch redeneren in de praktijk behoort tot de kerncompetenties van deze verpleegkundige specialisatie. Ook beleids-thema's als zorg voor kwetsbaren, complexe zorg en specifieke voor- en nazorg komen aan bod. Een belangrijk onderdeel van de opleiding is het ontwikkelen van vaardigheden op het gebied van het begeleiden en ondersteunen van cliënten bij het omgaan met hun aandoeningen en/of beperkingen. Je leert hoe je problematiek kunt analyseren door klinisch redeneren en een behandel- en begeleidingsplan kunt opstellen. In de opleiding krijg je de mogelijkheid om spreekuren te houden, consulten uit te voeren en de deskundigheid van zorgteams te bevorderen. Dit stelt je in staat om een afdeling overstijgende functie te vervullen binnen het 'stepped care model' in combinatie met DigiContact. De focus ligt op gezond zijn/blijven, welzijn en menszijn.

Toekomstbestendige
beroepen in de
verpleging en
verzorging

Beroepsprofiel
hbo-opgeleide
verpleegkundige

'regie en overzicht'

Een nieuw beroepsprofiel: waarom?

De laatste tien jaar is er veel veranderd in het vak van verpleegkundigen, verzorgenden en verpleegkundig specialisten. Taken zijn anders verdeeld, de patiënt is veranderd en technologie is steeds belangrijker bij het verlenen van goede zorg. Daarom is het nodig de huidige beroepsprofielen opnieuw aan te laten sluiten bij de zorg van de toekomst. Deze zijn namelijk in 1999 (verzorgende) en 2000 (verpleegkundige) ontwikkeld. Er zijn drie nieuwe profielen opgesteld: die van mbo-opgeleide verpleegkundige, die van hbo-opgeleide verpleegkundige en die van verzorgende IG. In dit document lees je welke rol en vaardigheden **de hbo-opgeleide verpleegkundige** heeft.

Wat is jouw rol?

Als hbo-verpleegkundige is de basis van jouw handelen het klinisch redeneren. Deze competentie heb je nodig omdat je voornamelijk werkt met zorgsituaties die onvoorspelbaar zijn en waar sprake is van een hoge mate van complexiteit. Klinisch redeneren is het voortdurende proces van gegevensverzameling en analyse gericht op de vragen over gezondheid en ziekte van een persoon en diens naasten. Het omvat het inschatten van risico's, vroegsignalering, probleemherkenning, interventie en monitoring.

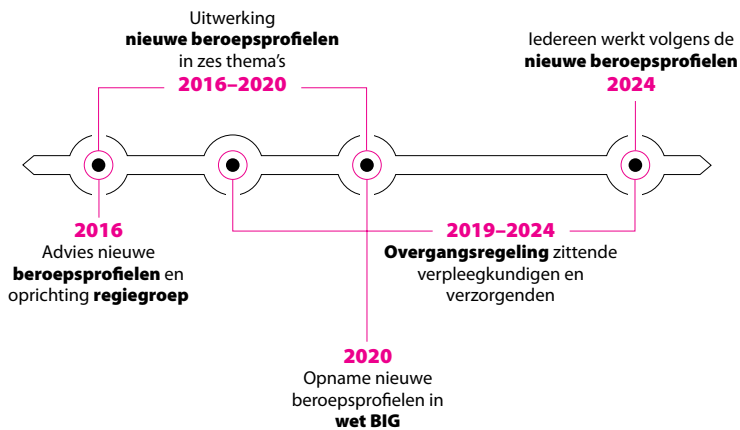
Het stellen van een verpleegkundige diagnose doe je met je kennis van anatomie, fysiologie, (psycho)pathologie en psychosociale processen. Daarbij kijk je niet alleen naar het probleem en de symptomen, maar schat je ook potentiële problemen en risico's in, en kijk je naar preventie. Op basis van de verpleegkundige diagnose kun je zorg indiceren: je bepaalt welke behandeling of ondersteuning een zorgvrager nodig heeft.

Naast je uitvoerende rol in de zorgverlening ben je als hbo-verpleegkundige bij uitstek de regisseur van het hele zorgproces. Je zorgt ervoor dat zoveel mogelijk sprake is van een samenhangend aanbod dat aansluit op de behoeften van (groepen) zorgvragers. Vanuit die regiefunctie neem jij het initiatief, je coördineert en organiseert de inzet van andere zorgverleners. Dat stem je af met de zorgvrager en diens naasten. Je bent een initiator en trekker op het gebied van kwaliteitszorg, innovatie en praktijkonderzoek. Je draagt actief bij aan de professionalisering van jouw werkgebied, onder andere door het begeleiden en coachen van collega-zorgverleners.

Voor een aantal voorbehouden handelingen kun je als hbo-verpleegkundige een zogenoemde zelfstandige bevoegdheid krijgen. Dit betekent dat je zonder toezicht en zonder tussenkomst van een opdrachtgever specifieke voorbehouden handelingen zelf mag indiceren en uitvoeren. Ten aanzien van een aantal andere voorbehouden handelingen geldt dat hbo-verpleegkundigen deze in opdracht van een arts of andere bevoegde zorgverlener zelfstandig mogen uitvoeren (dit noemt men functionele zelfstandigheid).

Planning uitwerking beroepsprofielen*

* Onder voorbehoud van definitieve planning

Welke vaardigheden heb je nodig?

Bij het profiel van hbo-opgeleide verpleegkundige hoort een aantal vaardigheden. Deze zijn gebaseerd op een internationaal bekend en geaccepteerd model voor het omschrijven van competenties van professionals in de zorg, het zogenaamde [CanMEDS-model](#). Hieronder lees je welke vaardigheden bij het profiel van hbo-opgeleide verpleegkundige horen.

1 Vakinhoudelijk handelen

- Je weet alles over de basisprincipes uit de anatomie, fysiologie, (psycho)pathologie en farmacologie, de ontwikkelingspsychologie en levensfasen van de mens, de principes van zelfmanagement en copingstijlen en houdt deze kennis ook bij;
- Je kunt de theoretische modellen achter de activiteiten en interventies net als de bronnen van het verpleegkundig handelen, de actuele richtlijnen en de professionele standaarden gebruiken, gerelateerd aan basiskennis over verschillende doelgroepen;
- Je kunt in complexe zorgsituaties risico's inschatten, problemen vroegtijdig signaleren (waaronder het signaleren van decompensatie en suïciderisico), interventies kiezen en uit (laten) voeren en de resultaten evalueren, waarbij je adequaat invulling geeft aan gezamenlijke besluitvorming (shared decision making) met zorgvragers en hun naasten;
- Je werkt volgens richtlijnen en kunt daar beargumenteerd vanaf wijken als de situatie, de wensen van de zorgvrager of eigen professionele of morele afwegingen daartoe aanleiding geven;
- Je kunt op basis van klinisch redeneren de verpleegkundige zorg of het zorg(leef)

- plan vaststellen en organiseren gericht op het ondersteunen en bevorderen van het zelfmanagement van zorgvragers, hun naasten en hun sociale netwerk met als doel het optimaliseren van het functioneren handhaven of (opnieuw) verwerven van het zelfmanagement van de zorgvrager en diens naasten en om adequaat invulling te geven aan gezamenlijke besluitvorming (shared decision making) met zorgvragers, hun naasten en andere zorgverleners in relatie tot de zes dimensies van gezondheid;
- Je kunt voorbehouden en risicovolle handelingen uitvoeren, met inachtneming van de eigen bevoegdheid en bekwaamheid;
- Je kunt een zorgrelatie aangaan, gebaseerd op vertrouwen, gericht op resultaat met zorgvragers en uiteenlopende doelgroepen. Je kunt de zorgvrager te ondersteunen bij zijn of haar persoonlijke verzorging, daarbij rekening houden met de wensen van de zorgvrager, zijn behoeften, privacy en zijn of haar naasten;
- Je kunt initiatieven nemen op het gebied van kwaliteitszorg en professionalisering binnen een werkeenheden of expertisegebied, onder meer door het verzamelen, analyseren en interpreteren van informatie en het opzetten van (evidence based) onderzoek.

2 Communicatie

- Je kunt op verschillende niveaus bewust en effectief communiceren met relevante partijen, op basis van een open, respectvolle en inlevingsgerichte houding;
- Je kunt professioneel communiceren met een grote diversiteit aan zorgvragers en omgaan met culturele verschillen en daarmee gepaard gaande andere opvattingen over leven, ziekte, palliatieve zorg en het levenseinde. Je kunt adviezen geven en de zorgvrager of groepen van zorgvragers begeleiden, instrueren en motiveren;
- Je kunt met familie/mantelzorgers en het sociale netwerk van de zorgvrager communiceren over hun rol en inzet;
- Je kunt adequaat omgaan met agressie, grensoverschrijdend gedrag en onbegrepen gedrag bij zorgvragers, hun naasten en hun sociale netwerk;
- Je kunt uitstekend mondeling en schriftelijk formuleren en daarbij zo nodig vaktaal in gewone mensentaal omzetten;
- Je bent digitaal vaardig en maakt professioneel gebruik van eHealth, zorg op afstand en sociale media en bent op de hoogte van de nieuwste toepassingen van Informatie- en Communicatie Technologieën (ICT) in de zorg.

3 Samenwerking

- Je kunt op basis van actuele standaarden, samenwerkingsprocessen en de handreikingen daarin een visie op samenwerking formuleren en naar voren brengen, en op basis van die visie de samenwerking met samenwerkingspartners, collega's, zorgvragers, hun naasten en mantelzorgers steunen en waar nodig adequaat verwijzen;
- Je kunt een afweging maken tussen het inschakelen van mantelzorgers en vrijwilligers of het inschakelen van professionele zorg;
- Je kunt in (multidisciplinaire) teams een coördinerende/regierrol vervullen, collega-zorgverleners coachen, een bijdrage leveren, jezelf positioneren, waarbij je confrontaties en verschil van mening niet schuwt en kunt handelen vanuit een gelijkwaardige, collegiale en open houding met zorgvragers en hun

- naasten, met collega's in het multidisciplinaire team en met andere samenwerkingspartners;
- Je kunt in het samenwerkingsproces rekening houden met verschillende perspectieven, van collega's, zorgvragers en hun naasten en weet hier op professionele en respectvolle wijze mee om te gaan;
- Je kunt met kennis van ketenprocessen, van (potentiele) samenwerkingspartners buiten de zorg en van de organisatie van de zorg in de eigen regio, een sociale kaart en maatschappelijk steunsysteem opzetten, uitbouwen en toepassen;
- Je kunt door accurate verslaglegging en overdracht, met gebruik van moderne digitale technieken binnen wet en regelgeving rapporteren over de zorg voor patiënten en de informatie over die zorg efficiënt en effectief vastleggen, overleggen en nauwgezet overdragen aan collega's, ook over de eigen organisatiegrenzen heen.

4 Kennis en wetenschap

- Je kunt de principes van evidence based practice toepassen, kunt participeren in praktijkonderzoek en kunt elementaire kennis van methoden van onderzoek hanteren;
- Je houdt kennis, ontwikkelingen en actuele thema's op het eigen vakgebied bij volgens het concept van Leven Lang Leren;
- Je ondersteunt zorgvragers en hun naasten bij het nemen van beslissingen over de behandeling en het al of niet voortzetten daarvan, en houdt daarbij rekening met de eigen morele en ethische waarden;
- Je kunt de principes van reflectieve praktijkvoering hanteren, feedback geven en ontvangen om daarmee het wederzijds functioneren te verbeteren en kunt fungeren als rolmodel voor (aankomend) verpleegkundigen;
- Je houdt rekening met de moreel-ethische context van zorgverlening en met de invloed van levensbeschouwelijke en religieuze opvattingen op de zorgverlening en bespreekt ethische en zingevingsvraagstukken met collega's en zorgvragers;
- Je ontwikkelt jezelf door zelfreflectie en zelfbeoordeling en benadert je eigen

functioneren kritisch. Je maakt dit bespreekbaar en bent je bewust van je eigen morele en ethische waarden en gaat daar professioneel mee om.

5 Maatschappelijk handelen

- Je kunt met kennis van epidemiologie, preventie en gezondheidsvoorlichting interventies uitvoeren op het vlak van individuele en collectieve preventie en gezondheidsvoorlichting;
- Je kunt met kennis van de beginselen van zelfmanagement, leefstijlen en gedragsbeïnvloeding gezond gedrag en een gezonde leefstijl van zorgvragers stimuleren, en zorgvragers medeverantwoordelijk maken voor hun gezondheid, zo nodig door middel van outreachende zorg en bemoeizorg;
- Je kunt voorstellen doen voor programma's om gezond gedrag te stimuleren;
- Je bent in staat in een brede context relevante gegevens te verzamelen met het oog op vroegsignalering en risicobeoordeling;
- Je kunt zorg verlenen met respect voor de (cultuurgebonden) opvattingen van groepen mensen, zorgvragers en hun naasten over gezondheid en bij het verlenen van zorg rekening houden met hun persoonlijke eigenschappen en behoeften. Je bent in staat het sociale netwerk rond een zorgvrager te versterken.

6 Organisatie

- Je kunt een geïntegreerd inter- en multidisciplinair, samenhangend en zoveel mogelijk ononderbroken zorgaanbod organiseren, coördineren en regisseren en de continuïteit van zorg waarborgen samen met een zorgvrager. Je neemt hierbij de gedragsprotocollen in acht die horen bij de beroepsmatige verantwoordelijkheid;
- Je kunt met kennis van de verschillende organisatievormen en -principes het beleid van een organisatie beïnvloeden en zo een bijdrage leveren aan het werk- en leefklimaat binnen de organisatie;
- Je kunt op basis van bedrijfsmatig en zakelijk inzicht en kennis van de bekostiging van de zorg

op verantwoorde wijze omgaan met materialen en middelen en beslissingen te nemen over beleid (prioritering) en inzet van middelen voor de individuele (patiënten)zorg;

- Je kunt de nieuwste informatie- en communicatietechnologie voor de zorg inzetten bij de beroepsuitoefening, daarbij openstaand voor innovatie, en kunt werken met het elektronisch patiëntendossier.

7 Professionaliteit en kwaliteit

- Je kunt de toepasselijke wet- en regelgeving, richtlijnen en professionele standaarden met respect voor de geldende beroepscode en regels van de organisatie inzetten om professionele zorg te verlenen en bruikbare protocollen voor het verlenen van zorg te ontwikkelen;
- Je kunt de visie op kwaliteit van de zorg begrijpelijk verwoorden en de resultaten van verleende zorg monitoren en toetsen aan relevante kwaliteitskaders;
- Je bent in staat resultaatgericht, effectief en efficiënt te werken, en in staat om zaken te initiëren en te ontwikkelen op het gebied van kwaliteitszorg en innovatie, waarbij je rekening houdt met professionele standaarden en actuele richtlijnen;
- Je kunt je eigen waarden en normen en die van de beroepsgroep onderkennen en verantwoord omgaan met (beroepsgerelateerde) spanningsvelden, zoals betrokkenheid versus zakelijkheid en nabijheid versus afstand;
- Je kunt de grenzen van het persoonlijk en professioneel handelen onderkennen, benoemen en aangeven bij collega's en zorgvragers;
- Je kunt zelfbewust en assertief het beroep uitoefenen, ambassadeur van het beroep zijn, professioneel en persoonlijk leiderschap tonen en collega's en aankomend verpleegkundigen aanspreken op (on)professioneel gedrag.

Meer weten?

Je leest alles op de themapagina:
venvn.nl/Themas/Beroepsprofielen

Toekomstbestendige
beroepen in de
verpleging en
verzorging

Beroepsprofiel
mbo-opgeleide
verpleegkundige

'een sterke combinatie
van hoofd, hart en handen'

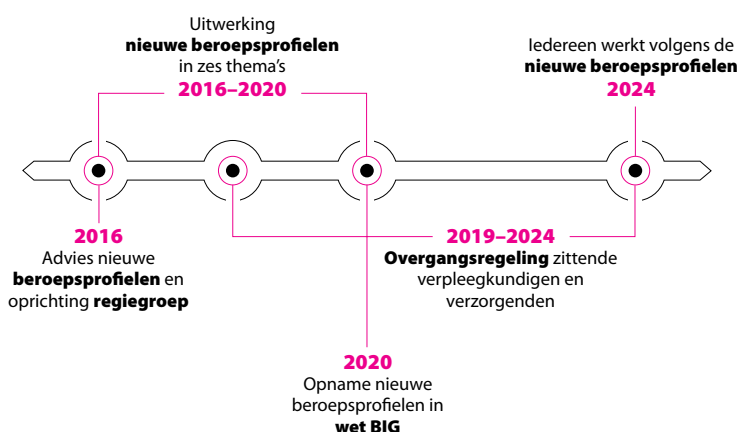
Een nieuw beroepsprofiel: waarom?

De laatste tien jaar is er veel veranderd in het vak van verpleegkundigen, verzorgenden en verpleegkundig specialisten. Taken zijn anders verdeeld, de patiënt is veranderd en technologie is steeds belangrijker bij het verlenen van goede zorg. Daarom is het nodig de huidige beroepsprofielen opnieuw aan te laten sluiten bij de zorg van de toekomst. Deze zijn namelijk in 1999 (verzorgende) en 2000 (verpleegkundige) ontwikkeld. Er zijn drie nieuwe profielen opgesteld: die van mbo-opgeleide verpleegkundige, die van hbo-opgeleide verpleegkundige en die van verzorgende IG. In dit document lees je welke rol en vaardigheden **de mbo-opgeleide verpleegkundige** heeft.

Wat is jouw rol?

Als mbo-verpleegkundige verleen je verpleegkundige zorg, verzorging en psychosociale begeleiding en stel je verpleegkundige diagnoses. Je werkt vooral met zorgvragers met een planbare en voorspelbare (zorg)vraag. De zorgsituaties waarin de mbo-verpleegkundige werkt hebben daardoor een beperkte(re) complexiteit. Je hebt een centrale rol in de uitvoering, organisatie en coördinatie van de zorg rondom de zorgvrager. Het opstellen van een zorg(leef)plan of verpleegplan is daarbij een belangrijk onderdeel. Je voert het plan uit, evalueert het en stelt het bij als dat nodig is. Je draagt bij aan het 'voorkomen van erger': preventie bij personen met een ziekte, beperking of gezondheidsproblemen. Je werkt volgens protocollen en richtlijnen. Van jou wordt verwacht dat je doelgericht, bewust, systematisch en procesmatig de vereiste handelingen in het zorgproces uitvoert. Je mag daar als zelfstandige professional van afwijken als dat nodig is, en je dit beargumenteert en vastlegt. Voor een aantal voorbehouden handelingen heb je als mbo-verpleegkundige een zogenoemde functionele zelfstandigheid. Dit betekent dat je zonder toezicht en zonder tussenkomst van een opdrachtgever deze voorbehouden handelingen mag uitvoeren. Als een arts bijvoorbeeld voorschrijft dat een katheter moet worden ingebracht, dan mag je dit als mbo-verpleegkundige zelfstandig uitvoeren.

Planning uitwerking beroepsprofielen*

* Onder voorbehoud van definitieve planning

Welke vaardigheden heb je nodig?

Bij het profiel van mbo-opgeleide verpleegkundige hoort een aantal vaardigheden. Deze zijn gebaseerd op een internationaal bekend en geaccepteerd model voor het omschrijven van competenties van professionals in de zorg, het zogenaamde **CanMEDS-model**. Hieronder lees je welke vaardigheden bij het profiel van mbo-opgeleide verpleegkundige horen.

1 Vakinhoudelijk handelen

- Je verzamelt en interpreteert met kennis van de doelgroepen op diverse manieren informatie en onderneemt daarmee passende actie, gebaseerd op basiskennis van ontwikkelingspsychologie, de levensfasen van de mens, de principes van zelfmanagement en copingstijlen en de basisprincipes uit de anatomie, de fysiologie, de (psycho)pathologie en de farmacie;
- Je werkt op basis van richtlijnen, protocollen en professionele standaarden, om die toe te passen in specifieke situaties;
- Je voert voorbehouden en risicovolle handelingen uit met inachtneming van de eigen bevoegdheid en bekwaamheid;
- Je ondersteunt de zorgvrager bij diens persoonlijke verzorging, rekening houdend met de wensen, behoeften en privacy van de zorgvrager en diens naasten. Je bevordert en ondersteunt het zelfmanagement van zorgvragers, hun naasten en hun sociale netwerk;
- Je kunt een zorgleefplan opstellen, evalueren en bijstellen in situaties met een beperkte complexiteit;
- Je kunt met uiteenlopende doelgroepen zorgrelaties aan gaan, gebaseerd op vertrouwen en gericht op resultaat, en je kunt in die zorgrelatie vroegtijdig problemen signaleren, interventies kiezen en uitvoeren en het verloop van de interventie monitoren en evalueren, gericht op de zes dimensies van gezondheid;
- Je kunt een zorgvrager psychosociaal begeleiden in zorgsituaties met een beperkte complexiteit. Je kunt decompensatie (waaronder suïciderisico) vroegtijdig signaleren en daarop gepaste actie ondernemen. Je kunt palliatieve en terminale zorg verlenen.

2 Communicatie

- Je onderkent het belang van communicatie en past passende gesprekstechnieken toe;
- Je kunt je inleven in zorgvragers, hun naasten en hun sociale netwerk en gelijkwaardig en respectvol communiceren met een grote diversiteit aan zorgvragers, daarbij

- professioneel omgaand met culturele verschillen en de daarbij horende andere opvattingen over leven, ziekte en dood;
- Je kunt adequaat omgaan met agressie, grensoverschrijdend en onbegrepen gedrag bij zorgvragers, hun naasten en hun netwerk;
- Je kunt met familie, mantelzorgers en het sociale netwerk communiceren over hun rol en inzet in het zorgproces;
- Je kunt professioneel te communiceren over palliatieve zorg en het levenseinde;
- Je kunt communiceren via de elektronische weg (eHealth, zorg op afstand en sociale media) en op de hoogte blijven van de toepassingen van ICT in de eigen werksituatie.

3 Samenwerking

- Je kunt de kennis van de sociale kaart en de maatschappelijke steunsystemen toepassen en op de hoogte te blijven van de rollen, deskundigheid en bevoegdheid van de samenwerkingspartners;
- Je kunt samenwerken met zorgvragers, hun naasten en het sociale netwerk, ook in intercollegiale samenwerking met professionals en vrijwilligers in multidisciplinaire teams. Je kunt daarbij elkaars kwaliteiten benutten en afwegingen maken tussen enerzijds mantelzorgers en vrijwilligers en anderzijds professionele zorg;
- Je kunt handelen vanuit een gelijkwaardige, collegiale en open houding met zorgvragers en hun naasten, met collega zorgverleners in het multidisciplinaire team en met andere samenwerkingspartners;
- Je kunt accuraat (digitaal) verslag leggen, overleggen en overdragen, ook over de eigen organisatiegrenzen heen.

4 Kennis en wetenschap

- Je zorgt ervoor dat je de eigen deskundigheid op peil houdt en verbetert door het leren op de werkplek, het volgen van bijscholing en het bijhouden van vakliteratuur;
- Je hanteert de principes van reflectieve praktijkvoering, geeft feedback aan anderen op hun handelen en professioneel gedrag en ontvangt feedback van collega's en neemt deze

mee in je eigen handelen;

- Je draagt bij aan de intercollegiale deskundigheidsbevordering en kennisuitwisseling en bent een rolmodel voor (aankomend) mbo-verpleegkundigen;
- Je bent je bewust van je eigen morele en ethische waarden en handelt hier professioneel naar.

5 Maatschappelijk handelen

- Je verzamelt met kennis van preventie en gezondheidsvoorlichting gegevens van de individuele zorgvrager en signaleert veranderingen in de gezondheidstoestand van een zorgvrager (zogenaamde vroegsignalering);
- Je adviseert over gewenste veranderingen in leefstijl of het volhouden van therapie en voert interventies uit over individuele preventie en gezondheidsvoorlichting, met beschikking over kennis van de principes van zelfmanagement, leefstijlen en methoden voor motiverende gespreksvoering;
- Je versterkt het sociaal netwerk rond de zorgvrager, uitgaande van kennis van de cultuur, de cultuurgebonden opvattingen over gezondheid en de cultuurgebonden gezondheidsproblemen van de zorgvrager.

6 Organisatie

- Je kunt het primaire proces rondom de zorgvrager coördineren en de continuïteit waarborgen, in samenspraak met de zorgvrager, inclusief de praktische coördinatie van de zorg voor groepen zorgvragers;
- Je kunt het beleid van de organisatie als basis hanteren voor het eigen handelen, en kunt handelen met inzicht en kennis van bekostiging van de zorg en de rol van de zorgverzekeraar daarin;
- Je kunt op verantwoorde wijze met materialen en middelen om te gaan;
- Je kunt een bijdrage leveren aan de patiëntveiligheid en het werk- en leerklimaat binnen de werkeenheid en kunt de bij de beroepsmatige verantwoordelijkheid horende (gedrags)regels en protocollen in acht nemen;
- Je kunt technieken op het vlak van ICT en zorg op afstand toepassen, met het

elektronisch patiëntendossier werken als basis voor het handelen en kunt informatie- en communicatietechnologie inzetten in de eigen organisatie.

7 Professionaliteit en kwaliteit

- Je kunt met kennis van relevante richtlijnen, protocollen en wetten taken uitvoeren op het gebied van kwaliteitszorg en innovatie en bent in staat gerichte feedback te geven als protocollen niet goed toepasbaar zijn;
- Je kunt planmatig werken, prioriteiten stellen en keuzes maken;
- Je kunt werken vanuit de visie op 'goede zorg' van de eigen organisatie, en bent bekend met de kwaliteitskaders van de organisatie;
- Je kunt je als lid van de beroepsgroep houden aan de in de verpleegkundige beroepscode opgenomen waarden en normen, aan de regels van de organisatie en aan wetgeving, waarbij je rekening houdt met je eigen waarden en normen;
- Je kunt het beroep zelfbewust en assertief uitoefenen, daarbij zo nodig de grenzen van de eigen bevoegdheid en bekwaamheid aangevend, en kunt daarnaast ambassadeur van het beroep zijn;
- Je kunt omgaan met spanningsvelden zoals zakelijkheid versus betrokkenheid en afstand versus nabijheid.

Meer weten?

Je leest alles op de themapagina:
venvn.nl/Themas/Beroepsprofielen